

POSTANOWIENIE

29 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 29 sierpnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A.K.
przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu w Białymstoku
o zapłatę,
na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Białymstoku
postanowieniem z 25 czerwca 2025 r., I C 44/25,
o przekazanie do sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu (art. 44¹ kpc).**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 czerwca 2025 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy z powództwa A.K. przeciwko Skarbowi Państwa Sądowi Rejonowemu w Białymstoku o zapłatę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art.44¹ k.p.c. z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art.44¹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli

wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Ustawa nie definiuje zawartego w przytoczonym przepisie pojęcia „dobro wymiaru sprawiedliwości”; niewątpliwie jednak należy je interpretować w kontekście wartości istotnych dla systemu wymiaru sprawiedliwości z punktu widzenia jego zadań i celów oraz cech, jakimi powinien się charakteryzować, do których należy, między innymi, sprawne, bezstronne i skuteczne zapewnianie obywatelom ochrony prawnej, w tym rozwiązywanie powstałych między nimi sporów. Przytoczony art.44¹ k.p.c. stanowi odstępstwo od konstytucyjnie chronionego prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy przez wyznaczony ustawą właściwy miejscowo i rzeczowo sąd (art.45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), stąd powinien być wykładany ściśle i stosowany ze szczególną powściągliwością. Zbyt pochopne przekazywanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu nie służy wytwarzaniu w społeczeństwie przekonania o bezstronności sądów, lecz przeciwnie - może budować przekonanie o łatwości manipulowania ich ustawową właściwością (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 25 listopada 2009 r., III KO 81/09 oraz z 24 lutego 2020 r., II PO 5/20).

O przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu występuje sąd właściwy do rozpoznania sprawy (art.44¹ § 2 k.p.c.), który w uzasadnieniu swojego postanowienia jest zobligowany do wskazania okoliczności faktycznych oraz ocen prawnych pozwalających Sądowi Najwyższemu na ustalenie, czy istotnie zachodzą przesłanki do zastosowania art.44¹ § 1 k.p.c. w przedstawionej sprawie. Sąd Okręgowy nie uczynił zadość tej powinności; ograniczając się do powtórzenia ustawowej formuły i nie wypełniając jej żadną treścią, stąd orzeczono, jak w sentencji.

(A.D.)

[a.ł]

